

ילד עומד לפני קיר בית ספר שנפגע מטיל, אתמול בבאר שבע תצלום: ריוטרס

מוצאים מקלט מהחרדה

בני הנוער בדרום נאלצים לחוות את מטחי הטילים לבר. הם נשארים בבית בגלל ביטול הלימודים ואילו הוריהם ממשיכים לצאת לעבודה – ועם כל נפילה מתגברים הפחדים

גילי כהן

ח

וקד הפניות הטלפוני של ער"ן מסתתר בין בתיה הפרטיים של שכונת רמות בבאר שבע. דלת הכניסה מציינת כי מדובר ב"מקלט מותר לשימוש". ברגע שבו נש מעת אועקה עולה ויורדת שמפלחת את האוויר בעיר, משנה הסניף העירוני את פניו: דלת המקלט, הנעולה בדרך כלל באמצעות זמום, נפתחת, הכיסאות האדום מים נפרסים במקום, ואל המקום, שלדוב מאכלס באופן תדיר רק שלוש מתנדבות שמפעילות את קו התמיכה, נוהים עשרות מתושבי השכונה. "זה קצת מוזר", מודה ד"ר שולה פיורה, מנהלת סניף ער"ן (עזרה ראשונה נפשית) בבאר שבע. "בשבילנו זה הבית ועבורם זה המקלט, והמצב הזה הוא הזוי. מגיעים לכאן אנשים עם הכלבים והילדים, ובו זמנית אנחנו גם מאדחים אותם, וגם ממשיכים לעבוד על הקו". בעמותת ער"ן מציינים באופן ברור כי ההסלמה האחרונה בדרום משמעותית במיוחד דווקא בקרב בני הנוער והילדים הצעירים. אלו, שעד היום נמנעו לפנות באופן ישיר אל קו התמיכה הטלפוני, מתקשרים ללא הרף ומבקשים עצות וחיוקים ממתנדבי התמיכה.

הסלמה בדרום

צדיכים אחר כך עורה מקצועית. הרי מי שהרטיב במיטה – ממשוך להרטיב, ומי שעבר לישון במיטה של ההורים או בממ"ד, ממשוך גם לאחר מכן". שיחת טלפון נוספת מגיעה למוקד בשעה ארבע, הפעם של נערה מאשדוד, גם היא בת 14. מאחר ולא התקיימו לימודים ביישובי הדרום, אך מקומות העבודה לא סגרו את שעריהם, אלפי ילדים ובני נוער נותרו בבתיהם לבר. הורה שלא יכול היה לקחת יום חופש ולהישאר בתוך החדר הממוגן או המקלט, נאלץ להותיר את ילדיו, גם אם הם נחשבים למבוגרים יחסית, בבתים, בזמן מתקפת הטילים. "היא כל הזמן שאלה אותי 'למה זה קורה?', 'למה יודים עלינו?', 'מסבירה מירי ורצבגר, תושבת שכונה ה' בבאר שבע המתנדבת אף היא בסניף ער"ן המקומי. "אמרתי לה שבכל תקופה יש את ההמון התורן. הילדים ובני הנוער לחוצים עוד יותר מהמבוגרים, כי הם לא פעם נשארים לבר. היא ממש בכתה, ואמרתי לה שגם אני מפחדת להיות לבר, ושאפילו ביקשתי מבעלי שיבוא איתי למקום העבודה, כדי שאני לא אסע לבר. אנחנו נותנים להם הרגשה שזה בסדר, שיש עוד אנשים שמתקשרים ונמצאים בלחץ. שזה לגיטימי לפחד". ד"ר פיורה מביאה כרוגמאות עוד כמה שיחות שהתקבלו בימים האחרונים במוקד: נער בן 17 מבאר שבע שחשש לשלום הכלבים שלו; נער אחר, בן 17, שלקה בהתקף חרדה ממש בעקבות ההסלמה האחרונה ומתנדבי ער"ן המליצו להפנותו לבית החולים לטיפול

רפואי; ילד בן 12 מאחד מקיבוצי האזור שדאג דווקא לאימו; וערביי ישראלי המתגורר בבאר שבע ומוטרד לא רק מהרוחות המנשבות בשורות רעות לגבי איום הטילים בעיר, אלא מרוחות המתקפה "נגד הערבים", לדרביו, במקלט בו הוא שוהה.

"יש עלייה דרסטית בפניות בנושא חרדה לעומת ימים רגילים – פי 300 אחוזים. בני הנוער עצמם מתקשרים כי הם מבוהלים. הם חווים את האירועים עכשיו, ומגיבים גם לטראומות שהיו להם ממצע 'עופרת יצוקה' או מאפיוזות קודמות", מסבירה מנהלת סניף ער"ן בבאר שבע. "הם בעיקר מתקשרים בשביל עצמם, בשביל לדעת שהם לא לבר מפחדים מהסיטואציה, או בשביל ההורים. עצם השיחה איתם מרגיעה, ומחזירה תחושה של שליטה בחיים".

במקביל, במקלט העירוני ברחוב סטרומה בעיר מעבירים כמה בני נוער את השעות בשעמום רי מופגן. הטלוויזיה

נדמה שתקועה על ערוץ 2, ממשחקי הקלפים כבר נמאס, ואת המוצא האחרון להפגת המתח והחוסר-מעש הם מוצאים בעיקר בסיפורי האזעקות והנפילות.

משה ביטון, בן 16, מספר כי בזמן מטח הרקטות שנורה אל העיר – שתיים מהן נחתו בלב באר שבע ואחת אף פגעה בבית ספר – שהה בחדר הכושר. "כולם ירדו למקלט, וגם אני רצתי כשהיתה אזעקה. מדברים כל היום על 'כיפת ברזל', אבל אני לא מאמין לה. זה לא בטוח". צעיר אחר מנסה להפריך את הטענה ואומר לו כי "אם לא היתה כיפת ברזל, היית מת". אחר מגיב לו: "אמנם יש את הכיפת ברזל, אבל לי לוקח כמעט דקה רק הריצה מהבית, הלא ממוגן, אל המקלט הזה", אומר יהודה קארליק, תושב העיר הלומד בכיתה י"ב. "אני כל הזמן הזה רק חושב לעצמי בלב: 'דק להגיע בזמן למקלט, לפני שתיגמר האזעקה'".

המקלט העירוני הקטן קיבל גם הוא שימוש כפול: בימי ראשון בערב מגיעה אליו קבוצת תמיכה של נגמלים מסמים. כעת, הפכו חברי הקבוצה ששוהים בו פעם בשבוע באופן קבוע, לאורחים בזמן חירום במשחקי הערב של 20 בני המשפחות שעברו להתגורר במקלט בגלל המתקפה.

"כל היום אנחנו יושבים פה, והכרחי את כל המשפחה שלי לעבור לישון פה, כי אני פחדנית-דצח", מסבירה נטלי ביטון, תיכוניסטית המתגוררת בעיר. "הטלוויזיה לא מלחיצה אותי, במילא שומעים את האזעקות. בעצם, בכל מצב אני מפחדת, ויותר מהכל אני מפחדת שאני אשאר לבר. רק שאני לא אהיה לבר, ואז ייפול טיל".

אביה של נטלי, יעקב, מספר כי בימים האחרונים בתו מתנהגת כאחות אימה: נלחצת מכל רחש ומפחדת להישאר לבר. "נטלי שלי אמנם בת 18, אבל היא מחבבת אותי בלילה מרוב פחד", הוא מספר. "דק ביום שיש האחרון הייתי צריך לקחת אותה לבית החולים, כי היא ממש היתה בחרדות". הוא בעצמו לקוי ראייה, המתפקד כמעין "אב המקלט": דואג לפתיחתו, לחלוקת המזונות, ומוזן ולתורנות הניקיון במקום. נטלי, מצידה, מספרת כי "הטילים שנפלו בשנה שעברה הכניסו אותנו ללחץ. רק היום שמענו שתי אזעקות, והיינו במקלט. אנחנו לא זויים מפה. עוד שתי אזעקות פשוט לא שמענו", היא אומרת. "אתם צדיכים להבין", היא אומרת, "אנשים פה צדיכים לרוץ בכל אזעקה כמה מאות מטרים כדי להגיע למקלט. הבתים ישנים, חלק עם גגות רעפים, חלק מעץ, חלק עם אסבסט בכלל. מפחדת פה, ובגלל זה אנחנו פשוט נשארים במקלט".